

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

P/18/001

LKR.410.001.14.2018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków

T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44

lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Sąd Okręgowy w Krakowie ¹ , ul. Przy Rondzie 7, 31-547 Kraków
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Morawiec, Prezes Sądu, od 27 stycznia 2015 r. do 26 listopada 2017 r. Mieczysław Potejko, wykonujący funkcję Prezesa Sądu, od 27 listopada 2017 r. do 8 stycznia 2018 r. Dagmara Pawelczyk – Woicka, Prezes Sądu, od 9 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia kontroli. (dowód: akta kontroli str. 5, 185)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Marcin Stolarczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/34/2018 z dnia 26 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Wojciech Zdasień, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/46/2018 z dnia 1 lutego 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2017 r. Sądu, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne:

- dokonanie analizy wykonania planu dochodów,
- dokonanie analizy stanu należności pozostałych do zapłaty,
- dokonanie analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,

¹ Dalej: Sąd lub SO.

² Dz. U. z 2017 r., poz. 524, ze zm. Dalej: *ustawa o NIK*.

- dokonanie analizy stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Sąd Okręgowy w Krakowie jest jednostką organizacyjną Skarbu Państwa nie posiadającą osobowości prawnej, finansowaną z budżetu państwa. Jako jeden z elementów władzy sądowniczej działa w oparciu o Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.³ Tryb działania i organizację pracy Sądu regulują m.in.:

- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych⁴,
- Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. – regulamin urzędowania sądów powszechnych⁵,
- Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej⁶,
- Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych⁷.

Stosownie do Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych⁸ Sąd Okręgowy w Krakowie – obejmuje obszar właściwości: Sądu Rejonowego w Chrzanowie, Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie, Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, Sądu Rejonowego w Miechowie, Sądu Rejonowego w Myślenicach, Sądu Rejonowego w Olkuszu, Sądu Rejonowego w Oświęcimiu, Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej, Sądu Rejonowego w Wadowicach, Sądu Rejonowego w Wieliczce.

(dowód: akta kontroli str. 138)

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁹ wykonanie planu finansowego Sądu na 2017 r.

W toku opisanych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości. Stwierdzono natomiast, iż stosowany we wszystkich sądach powszechnych system finansowo – księgowy jest niestabilny, a dane wynikające z ksiąg rachunkowych są niespójne.

W wyniku kontroli blisko 12% wydatków Sąd zrealizowanych w 2017 r. stwierdzono, iż zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych, a uzyskane efekty rzeczowe służyły realizacji ustawowych zadań jednostki.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania budżetowe za 2017 r. oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2017 r. sporządzone przez Sąd. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

³ Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 23 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2015, poz. 2316 ze zm.

⁶ Dz. Urz. M.S. z 2003 r. nr 5, poz. 22, ze zm.

⁷ Dz. U. 2013, poz. 69 ze zm.

⁸ Dz.U. z 2014, poz. 1407 ze zm.

⁹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

V. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

W 2017 r. wysokość zrealizowanych dochodów budżetowych SO wyniosła 40 935 tys. zł, co stanowiło 138,37% planu finansowego na 2017 r. oraz 123,91% wykonania w 2016 r. Wzrost dochodów budżetowych w stosunku do roku 2016 r. o 7 900 tys. zł został spowodowany głównie zwiększeniem dochodów z tytułu wpływów z opłat i kosztów sądowych (wzrost o kwotę 6 711 tys. zł). Ww. dochody stanowiły największą pozycję dochodów uzyskiwanych przez Sąd w latach 2016-2017 (odpowiednio było to 91,22% oraz 89,97% ogółu dochodów budżetowych kontrolowanej jednostki). Nastąpiło również zwiększenie wpływów z tytułu grzywien i kar pobieranych od ludności, które uzyskano w wysokości 2 466 tys. zł, co stanowiło 103,69% wykonania 2016 r. (więcej o 88 tys. zł) oraz 164,41% planu finansowego na 2017 r. (więcej o 966 tys. zł). Ponadto w 2017 r. w ramach dochodów budżetowych uzyskanych w paragrafie 095 – *wpływy z tytułu kar* zanotowano 1 240 tys. zł. W 2016 r. dochodów takich nie uzyskano, a plan na 2017 r. ich nie przewidywał.

Prawidłowość kwoty dochodów budżetowych została dodatkowo zweryfikowana na podstawie danych z wyciągów bankowych z bieżącego rachunku bankowego dochodów SO.

Stan należności na 31 grudnia 2017 r. wynosił 6 502 tys. zł, co stanowiło 98,9% należności zaewidencjonowanych na 31 grudnia 2016 r. W strukturze należności na 31 grudnia 2017 r. zaległości netto wyniosły 4 941 tys. zł i stanowiły 75,99% ogółu należności, natomiast według stanu na koniec 2016 r. 77,41%. Zaległości netto na koniec 2017 r. stanowiły 97,06% zaległości ujętych na koniec 2016 r. Zaległości netto zaewidencjonowane przez Sąd na 31 grudnia 2017 r. wynosiły 4 941 tys. zł, co oznaczało, iż ich poziom zmniejszył się w stosunku do stanu na koniec 2016 r. o 149 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 6-8, str. 204-206)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2. Wydatki

Opis stanu
faktycznego

W planie finansowym na 2017 r. wydatki SO zaplanowano w wysokości 121 376 tys. zł. W trakcie roku budżetowego do planu finansowego wprowadzono zmiany, które zmniejszyły budżet wydatków o 10 023 tys. zł.

W 2017 r. w Sądzie Okręgowym w Krakowie nie realizowano wydatków z budżetu środków europejskich oraz nie otrzymano żadnych środków z rezerw budżetowych.

(dowód: akta kontroli str. 9-16)

Zrealizowane przez Sąd wydatki wyniosły 109 284 tys. zł, co stanowiło 98,14% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2016 nastąpił spadek wydatków o 18 635 tys. zł, tj. o 14,57%. Dominującą pozycję w wydatkach (81,62%) ogółem stanowiły wydatki bieżące w wysokości 89 200 tys. zł, w tym wydatki na wynagrodzenia 58 180 tys. zł, stanowiące 53,23% wydatków ogółem Sądu.

Wydatki na wynagrodzenia w 2017 r. zrealizowane na poziomie 99,96% planu po zmianach, stanowiły 105,91% wynagrodzeń wypłaconych w 2016 r. Przeciętne zatrudnienie w 2017 r. wyniosło 674 osoby i było o 15 osób niższe niż w 2016 r. Spadek zatrudnienia wynikał m.in. ze zmniejszenia zatrudnienia w grupie osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń o 5 osób oraz zmniejszenia liczby osób zatrudnionych w grupie asystentów sędziowskich o 10 osób.

Wynagrodzenia w 2017 r. wzrosły o kwotę 2 025 tys. zł i wynikały głównie z wzrostu wynagrodzeń wypłaconych sędziom (1 379 tys. zł) oraz osobom nie objętym mnożnikowymi systemami wynagrodzeń 566 tys. zł¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 9-16, 130)

W 2017 r. wypłacono w SO ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w łącznej kwocie 265 tys. zł, co stanowiło 0,24% ogółu wydatków poniesionych w roku kontrolowanym oraz 0,45% wydatków na wynagrodzenia. Wypłaty dotyczyły łącznie 42 pracowników sądów powszechnych, w tym 5 sędziów SO. Wartość ekwiwalentów wypłaconych tym pięciu osobom wyniosła 219 tys. zł, tj. 82,64% wartości wszystkich ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Ekwiwalenty dla sędziów wypłacano za okres od 4 do 92 dni zaległego urlopu (średnio 60 dni zaległego urlopu). W tym ostatnim przypadku było to 69 tys. zł. Wypłaty dla trzech spośród pięciu sędziów przekroczyły 60 tys. zł. Średnia kwota ekwiwalentu wypłacona w tej grupie wyniosła 44 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 40-45)

W sprawie wypłat ekwiwalentów za niewykorzystane urlopy Dyrektor SO wyjaśnił m.in.: (...) *Wypłata ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w 2017 r. dotyczyła sędziów, którzy odeszli w stan spoczynku oraz pracowników z pozostałych grup zawodowych. Przyczynami wypłaty ekwiwalentu było najczęściej rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron w terminie umożliwiającym wykorzystanie urlopu w naturze, czy też okres zatrudnienia zakończony przejściem na rentę, poprzedzony długotrwałą chorobą. Ilość obowiązków służbowych, wyznaczone terminy wokand i tymczasowe wstrzymanie procedur konkursowych (w szczególności dotyczy sędziów – wakaty nieobwieszczane) powodowały wystąpienie tak dużej ilości niewykorzystanych dni urlopu wypoczynkowego. (...). W 2017 roku skierowano do wszystkich pracowników, również do sędziów Sądu Okręgowego w Krakowie, informacje o ilości przysługującego urlopu wypoczynkowego (przykładowe pisma w załączeniu), co miało na celu przypomnienie o konieczności wykorzystania urlopu, w tym zaległego. Dodatkowe pisemne przypomnienie o powyższym obowiązku wysłano do kierowników poszczególnych jednostek z początkiem września 2017 r. (w załączeniu). (...) Kwestia wypłaty ekwiwalentów za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe jest przedstawiana w planie urlopów, ale w odniesieniu do sędziów/pracowników spełniających warunki do przejścia w stan spoczynku/emerytury. W odniesieniu do innych sytuacji generujących wypłatę ekwiwalentów, w większości kilkudniowych (z wyłączeniem sędziów), nie jest możliwe zaplanowanie tego typu wydatków, szczególnie przy dużej rotacji pracowników.*

(dowód: akta kontroli str. 46-57)

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe w 2017 r. wyniosły łącznie 2 964 tys. zł, co stanowiło 81,13% wydatków w tym zakresie wykonanych w 2016 r. (3 654 tys. zł) oraz 85,74% wydatków ujętych w planie po zmianach (3 457 tys. zł). Na wydatki z tytułu wynagrodzeń bezosobowych złożyły się m.in.: wynagrodzenia biegłych sądowych (2 485 tys. zł), wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych (225 tys. zł), wynagrodzenia lekarzy sądowych (142 tys. zł) oraz wynagrodzenia kuratorów zastępujących stronę (94 tys. zł). W paragrafie 4170 nie zanotowano wydatków z tytułu wynagrodzeń bezosobowych dla wykładowców prowadzących szkolenia.

W 2017 r. nie zanotowano w Sądzie wydatków z tytułu honorariów – paragraf 4090.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 9 266 tys. zł (8,48% wydatków ogółem). W strukturze wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych dominowały uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne z tym związane i dodatki – 7 892 tys. zł (85,17% wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych).

Wydatki majątkowe w okresie objętym kontrolą wyniosły łącznie 10 817 tys. zł¹¹ i stanowiły 9,9% wydatków ogółem.

¹⁰ W ramach wynagrodzeń w 2017 r. wypłacano również odprawy emerytalne oraz nagrody jubileuszowe.

¹¹ W tym wydatki inwestycyjne wyniosły 10 718 tys. zł (99,75% planu po zmianach), a wydatki na zakupy inwestycyjne 99 tys. zł (100,00% planu po zmianach).

W ramach planu inwestycji na 2017 r. założono tylko zakończenie realizacji prowadzonego od 2014 r. zadania inwestycyjnego pn. *Budowa budynku dla Wydziałów Karnych SO i SR w Krakowie, ul. Przy Rondzie 7*. Łączna wartość kosztorysowa zadania wynosiła 76 925 tys. zł.

W 2017 r. w związku z wyżej wymienioną inwestycją wydatkowano 10 718 tys. zł, co stanowiło 99,75% planu po zmianach. Omawiana inwestycja została zakończona w 2017 r. (dokonano m.in. odbiorów technicznych), natomiast ostateczne rozliczenie (finansowe) nastąpiło w 2018 r. – uregulowano płatność w kwocie 26 687,19 zł. Z powyższych ustaleń wynika m.in., iż założenia inwestycyjne Sądu na 2017 r. polegające na dokończeniu prowadzonej od 2014 r. inwestycji¹², zrealizowano¹³.

Plan wydatków, który pierwotnie nie przewidywał żadnych wydatków w paragrafie 6060, został w trakcie budżetowego zwiększony o kwotę 99 tys. zł z przeznaczeniem na zakup agregatu prądotwórczego dla Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej (92 tys. zł) oraz zakup szafy stalowej na dokumenty o klauzuli *ściśle tajne* dla Kancelarii Tajnej SO (7 tys. zł). Przedstawiona dokumentacja w tym zakresie wskazuje na zasadność dokonania ww. wydatków¹⁴.

Prawidłowość kwoty wydatków budżetowych została dodatkowo zweryfikowana na podstawie danych z wyciągów bankowych z bieżącego rachunku bankowego wydatków SO.

Łączna kwota zobowiązań na 31 grudnia 2017 r. wynosiła 5 064 tys. zł, w tym m.in. 4 139 tys. zł – zobowiązania z tytułu dodatkowych wynagrodzeń rocznych za 2017 r. oraz 360 tys. zł z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne od tych wynagrodzeń¹⁵.

W stosunku do roku poprzedniego zobowiązania Sądu na 31 grudnia 2017 r. zmniejszyły się o 2 926 tys. zł (stanowiły 63,37% ogółu zobowiązań zaewidencjonowanych na koniec 2016 r.). Wysokość różnicy zdeterminowała kwota 2 889 tys. zł, którą stanowiły zobowiązania z tytułu wydatków inwestycyjnych.

Nie stwierdzono, aby wystąpiły przypadki niewykazywania zobowiązań wymagalnych w ciągu roku i jednoczesnego wykazania na koniec roku wydatków lub zobowiązań z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań. W toku badań kontrolnych, w tym szczegółowej kontroli wylosowanych dowodów księgowych nie ujawniono przypadków powstania w 2017 r. zobowiązań wymagalnych, co skutkowałoby koniecznością naliczenia i zaewidencjonowania kwoty odsetek od tych zobowiązań.

(dowód: akta kontroli str. 6-16, 129, str. 204-206)

Łączna kwota wydatków wynikająca z wylosowanych zapisów wyniosła 12 951 tys. zł, co stanowiło 11,85% wydatków ogółem zrealizowanych w 2017 r. Biorąc pod uwagę, iż nie wszystkie wydatki zostały w ostatecznym rozrachunku poniesione z budżetu SO¹⁶, łączna wartość szczegółowo skontrolowanych wydatków wyniosła 12 745 tys. zł, tj. 11,66% ogółu wydatków SO. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadającym wydatkom bieżącym i majątkowym dysponenta III stopnia¹⁷.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano do wysokości kwot ujętych w planie finansowym, na zakupy, usługi i dostawy służące realizacji celów

¹² Dotyczy robót budowlanych.

¹³ Według stanu na 20 marca 2018 r., w związku ze sposobem prowadzenia procesu inwestycyjnego (w systemie ZSRK SAP) trwał proces tworzenia kartotek składników majątku (kilka tysięcy pozycji), które były niezbędne do wykonywania dalszych czynności związanych z końcowym rozliczeniem zadania inwestycyjnego.

¹⁴ Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie, a argumentacja uzasadniająca konieczność dokonania tych zakupów znajdowała się m.in. w dokumencie z 7 marca 2018 r. pn. *Sprawozdanie dyrektora Sądu Okręgowego w Krakowie z działalności Sądu Okręgowego w Krakowie (wraz z Sądami Rejonowymi w Suchoj Beskidzkiej i w Miechowie) za 2017 r.*

¹⁵ Wartości zobowiązań wykazane na 31 grudnia 2017 r. w sprawozdaniu rocznym Rb-28 wynikały z prowadzonej w SO ewidencji finansowo – księgowej.

¹⁶ Uwzględniono refaktury wystawione na rzecz sądów rejonowych oraz MUW.

¹⁷ Próba wylosowana metodą monetarną objęła 79 zapisów, które dotyczyły 77 dowodów księgowych potwierdzających wydatki.

jednostki zgodnie z obowiązującymi przepisami. Realizacja wydatków była zgodna z zasadami należytego gospodarowania środkami publicznymi, tj. zasadą oszczędności, wydajności i skuteczności. Nie wystąpiły nieterminowe płatności skutkujące zapłatą odsetek lub/i kar umownych.

Szczegółowej kontroli poddano wydatki majątkowe Sądu w łącznej wysokości 10 606 tys. zł¹⁸, co stanowiło 98,05% ogółu wydatków majątkowych poniesionych w 2017 r. oraz 9,7% wydatków ogółem.

(dowód: akta kontroli str. 17-31, 119-128, 184)

W odniesieniu do szczegółowo badanej próby wydatków w łącznej wysokości 12 951 tys. zł¹⁹, dokonano ich przeglądu pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz ewentualnego wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁰. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie. Wydatków dokonywano w oparciu o przepisy upzp oraz *Instrukcji udzielania zamówień publicznych, w tym zamówień na usługi społeczne oraz zamówień poniżej 30 000 euro w Sądzie Okręgowym w Krakowie*²¹.

Szczegółowemu badaniu poddano jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone w Sądzie. Łączna wysokość środków budżetowych wydatkowanych w 2017 r. w związku z ww. postępowaniami wyniosła 436 tys. zł, co stanowiło 0,39% wydatków Sądu ogółem. Kontrolą objęto jeden przetarg nieograniczony²². Nie stwierdzono nieprawidłowości, w szczególności polegających na tym, aby wybór wykonawcy został przeprowadzony w sposób naruszający zasady konkurencyjności.

(dowód: akta kontroli str. 32-32a, 175-181, 183, 186-198)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie analizy dokumentacji szczegółowo zbadanej próby wydatków, w tym wydatków majątkowych, jak również dokumentów sprawozdawczych, ustalono, iż środki z budżetu SO na 2017 r. wydatkowano w związku z realizacją ustawowych zadań jednostki, a uzyskiwane efekty rzeczowe służyły temu celowi.

(dowód: akta kontroli str. 182)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2017 r. przez Sąd w zakresie wydatków. Zrealizowane w kontrolowanym okresie wydatki na poziomie 98,14% planu po zmianach, służyły zadaniom kontrolowanej jednostki, a sposób ich wydatkowania był zgodny z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²³.

4. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań jednostkowych za 2017 r. przez Sąd:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),

¹⁸ Wydatki związane z realizowaną inwestycją oraz zakup agregatu prądowłórczego do SR w Miechowie.

¹⁹ Wynikających ze skontrolowanych dokumentów, bez uwzględnienia ewentualnych refundacji ze strony innych jednostek (sądy rejonowe, MUW).

²⁰ Dz.U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm., dalej upzp.

²¹ Wprowadzonej zarządzeniem Dyrektora SO z 15 września 2016 r. nr Fin.0211-3/2016.

²² ZP.26/2/2017 Sprzątanie pomieszczeń budynków będących w dyspozycji Sądu Okręgowego w Krakowie.

²³ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.

- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2017 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Wiarygodność wysokości dochodów i wydatków wykazanych w sprawozdaniach budżetowych Sądu została dodatkowo potwierdzona procedurą analizy operacji na bieżących rachunkach dochodów i wydatków kontrolowanej jednostki. W wyniku dodatkowych analiz stwierdzono m.in., iż zachodziła pełna zgodność pomiędzy danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych w zakresie wydatków, a operacjami na odpowiednim rachunku bankowym. Również dane uzyskane w wyniku obróbki otrzymanych wyciągów bankowych z rachunku dochodów budżetowych Sądu stanowiły podstawę do uznania sprawozdań w zakresie dochodów za wiarygodne.

(dowód: akta kontroli str. 84-90, 91-118, 204-206)

W toku kontroli ustalono m.in., iż wystąpiły rozbieżności pomiędzy zapisami dziennika księgi głównej i zestawienia obrotów i sald za 2017 r., co w praktyce uniemożliwiło spełnienie przez system SAP wymogów określonych w art. 14 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁴, który stanowi, iż: *dziennik zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. Bez względu na technikę prowadzenia ksiąg rachunkowych dziennik powinien umożliwiać uzgodnienie jego obrotów z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej.*

W sprawie ww. rozbieżności, Dyrektor Sądu wyjaśnił m.in.: (...) informuję, iż powstałe rozbieżności pomiędzy zapisami księgowymi w Zestawieniu Obrotów i Sald KG a danymi ujętymi w Dzienniku Dokumentów KG za 2017 r., wynikają z błędnego obrazu jaki przedstawia raport Dziennik Dokumentów KG. Zaistniały problem został zgłoszony na linię wsparcia ZSRK (w załączeniu emaila) z prośbą o weryfikację, jednak do dnia dzisiejszego nie otrzymaliśmy rozwiązania w/w problemu – zgłoszenie zostało wstrzymane, z adnotacją „analiza”. Powyższy problem wielokrotnie omawiany był telefonicznie z krajowymi konsultantkami z linii wsparcia (ServiceDesk), od których otrzymaliśmy odpowiedź, iż zestawienie danych, które jest generowane z transakcji: ZDZIENNIK_DOK2-Dziennik dokumentów –Polska, jest niezgodny, na co mają wpływ m.in. dokumenty storn z raportów kasowych. Jednocześnie informuję, iż Sąd Okręgowy w Krakowie, jako użytkownik, nie ma możliwości dokonywania jakichkolwiek zmian w w/w systemie, gdyż został on wprowadzony odgórnie w celu ujednolicenia zapisów księgowych i sprawozdawczości w jednostkach sądów powszechnych. Pragnę nadmienić, iż w/w rozbieżność nie ma wpływu na prawidłowe dane wykazywane w sprawozdaniach z budżetu, które są sporządzane w oparciu o Dz. U. z 12.01.2018 r. poz. 109 oraz zapisy księgowe na kontach syntetycznych, które widnieją w zestawieniu obrotów i sald.

Odnosząc się do pytania, czy w okresie od wdrożenia systemu SAP (2015 r.) do dnia dzisiejszego Sąd zgłaszał istotne problemy w prawidłowym działaniu ww. oprogramowania finansowo-księgowego, w tym dotyczące stwierdzonego w toku kontroli braku zgodności z przepisami ustawy o rachunkowości, Dyrektor SO stwierdził m.in., iż zgłaszano problemy z nieprawidłowym działaniem programu SAP. W załączeniu przedstawiono przykładowe pisma w tym zakresie oraz wydruki 19 zgłoszeń na linię wsparcia (ServiceDesk).

(dowód: akta kontroli str. 33-38, 46-47, 49-50, 58-83, 199-203)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

²⁴ (tekst jednolity Dz.U. z 2018, Nr 395 ze zm), dalej: ustawa o rachunkowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych odnośnie ich terminowości oraz zgodności z danymi wynikającymi z zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych (kont analitycznych) sporządzonego na 31 grudnia 2017 r.

NIK zwraca jednocześnie uwagę na fakt, iż użytkowany przez wszystkie jednostki sądownictwa powszechnego system finansowo księgowy SAP jest niestabilny i wykazuje niezgodność z niektórymi przepisami ustawy o rachunkowości, co w praktyce utrudnia wyrażenie pozytywnej opinii o wiarygodności części danych, które zostały wykazane w sprawozdaniach.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości oraz brakiem uwag do kontrolowanej działalności Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych i nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie.

Kraków, 26 marca 2018 r.

Kontrolerzy:

Marcin Stolarczyk
Główny specjalista kontroli państwowej

Wojciech Zdasień
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor